

De onafhankelijke klachtencommissie als bedoeld in artikel 10 van de Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg regio Eindhoven

is inzake de klacht 2024-004 van:

mevrouw XXXX geboren op XXXX, ten tijde van de klacht verblijvend in de afdeling Crisis Care Michelangelolaan (HIC MA), onderdeel van GGzE, tot het navolgende oordeel gekomen.

1. De procedure

De klachtencommissie ontving op 12 januari 2024 een klaagschrift, gedateerd op 12 januari 2024, van mevrouw XXXX, hierna te noemen klaagster.

Klaagster heeft zich bij het formuleren van haar klaagschrift laten bijstaan door mevrouw XXXX, patiëntenvertrouwenspersoon.

Klaagster heeft bij de klachtencommissie een klacht ingediend tegen de overplaatsing van klaagster van HIC MA naar de KIB, klaagster heeft eveneens verzocht om de beslissing om haar over te plaatsen naar de andere afdeling te schorsen. De klachtencommissie heeft conform haar reglement het verzoek van klaagster, gedaan met het indienen van haar klaagschrift van 12 januari 2024, onderzocht. Op grond van de bevindingen van het psychiater-lid van de klachtencommissie heeft de klachtencommissie het schorsingsverzoek van klager op 12 januari 2024 toegewezen.

De klachtencommissie ontving op 16 januari 2024 een verweerschrift, gedateerd op eveneens 16 januari 2024 van verweerder.

De klachtencommissie ontving op 17 januari 2024 een toelichting bij het klaagschrift, gedateerd op 17 januari 2024 van mevrouw XXXX namens klaagster.

De mondelinge behandeling van de klacht vond plaats op 18 januari 2024. Klaagster, de patiëntenvertrouwenspersoon, verweerder alsmede de leden van de klachtencommissie waren bij de mondelinge behandeling van de klacht aanwezig.

2. Inhoud van de klacht

De klacht richt zich op:

- de beslissing van 12 januari 2024 om klaagster (intern) over te plaatsen naar de Kliniek voor Intensieve Behandeling, hierna KIB (art. 8:16 Wvvgz).

3. Standpunt van klaagster

Klaagster is het niet eens met de aangekondigde overplaatsing naar de KIB.

Klaagster verblijft sinds begin oktober met een zorgmachtiging op de HIC MA. Op 4 januari 2024 is eveneens een klacht ingediend door klaagster in verband met een overplaatsing naar de HIC 14C. Op vrijdag 12 januari werd haar klacht gegrond verklaard, op zowel formele als materiële gronden. Hiervan ontvingen klaagster en verweerder een aantekening van de mondelinge uitspraak. Op 17 januari ontvingen alle belanghebbenden de schriftelijk gemotiveerde uitspraak van de klachtencommissie.

Na ontvangst van de AMU op 12 januari werd klaagster door verweerder medegedeeld dat ze op 16 januari zou worden overgeplaatst naar de KIB.

Op 16 januari ontving klaagster de schriftelijk gemotiveerde beslissing van de geneesheer-directeur (art. 8:16 lid 2 Wvvgz) naar aanleiding van het verzoek tot overplaatsing van de zorgverantwoordelijke.

Klaagster is op 17 januari met ontslag gegaan.

Formele vereisten

Klaagster verwijst primair naar artikel 10:6 lid 3 Wvvgz. Op 12 januari is de klacht betreffende overplaatsing op zowel formele als materiële gronden door de klachtencommissie gegrond verklaard. Desalniettemin werd klaagster diezelfde morgen medegedeeld dat ze ondanks die uitspraak zou worden overgeplaatst. Klaagster stelt zich op het standpunt dat haar eerdere klacht zag op een overplaatsing in het algemeen (art. 10:3 lid 1 sub l Wvvgz). Dat is niet hoe de wetgever een en ander bedoeld en vastgelegd heeft, aldus klaagster.

In het verlengde daarvan stelt klaagster dat wanneer de zorgverantwoordelijk het niet eens was met de beslissing van de klachtencommissie, de weg open stond om in beroep te gaan bij de rechtbank (artikel 10:7 lid 1 Wvvgz). Dit pad is niet gekozen.

Materiele vereisten

De verandering van medicatie ingezet op 8 januari zou volgens verweerder binnen 2 à 3 weken tot verbetering van het ziektebeeld moeten leiden, waarna klaagster hopelijk snel met ontslag kon. Klaagster was ook daarom van mening dat het haar herstel in de weg zou staan om nog van locatie en zorgverantwoordelijke te moeten wisselen. Ook hebben zich de laatste 18 dagen geen incidenten (of TS'en) meer voorgedaan. Klaagster had daarom nog een aantal dagen op de HIC MA willen blijven, tot aan haar ontslag.

Klaagster is van mening dat onvoldoende rekening is gehouden met de voorwaarden die noodzakelijk zijn om deelname van betrokkene aan het maatschappelijk leven te bevorderen (conform artikel 2:1 lid 4 Wvvgz). Klaagster is van mening dat zij haar huidige opname niet op een goede manier heeft kunnen afronden en afsluiten, aangezien zij op stel en sprong moest vertrekken.

Voorts is klaagster van mening dat niet de zorg van een goed hulpverlener in acht is genomen zoals bepaald in artikel 7:453 BW. Zij stelt zich op standpunt dat het belang van een aantal teamleden belangrijker werd gevonden dan haar belang. Van ggz-professionals mag verwacht worden dat zij meer draagkracht hebben dan cliënten, aldus klaagster.

Conform artikel 2:1 lid 5 en 6 Wvvgz dient in het zorgplan te worden vermeld op welke wijze rekening wordt gehouden met voorkeuren van cliënten. Indien er geen sprake is van acuut levensgevaar voor cliënt en geen relevant gevaar voor anderen, dienen de wensen en voorkeuren van een wilsbekwame cliënt te worden gevolgd. Van een relevant gevaar was volgens klaagster geen sprake, zodat haar voorkeuren gehonoreerd zouden moeten worden.

Tot slot stelt klaagster zich op het standpunt dat is niet is voldaan aan de vereisten van vrijwilligheid, subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid, veiligheid en effectiviteit.

Klaagster is van mening dat zij schade heeft geleden. Zij ervaart stress door de haar aangezegde en boven het hoofd hangende overplaatsing en ervaart het ontbreken aan draagkracht bij (een deel van) het team als persoonlijk falen. Ten gevolge daarvan verzoekt klaagster de klachtencommissie om ambtshalve een billijke schadevergoeding toe te kennen.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie om haar klachten gegrond te verklaren en schadevergoeding toe te kennen.

4. Standpunt van verweerder

Verweerder verzoekt de klachtencommissie om de klachten ongegrond te verklaren.

Verweerder voert daartoe aan dat klaagster begin oktober 2023 werd opgenomen op de HIC MA, na de afgelopen jaren meermaals te zijn opgenomen op zowel de HIC MA als de HIC 14C van de GGzE, telkens met recidiverende depressieve klachten en forse suïcidale ideaties, inclusief herhaaldelijke TS-en.

Bij start van opname in oktober 2023 is direct vanuit het team door een aantal collega's aangegeven dat er, vanwege de eerdere meerdere opnames, risico was op tegenoverdracht. Om die reden is teambreed gekeken wat nodig was om de draagkracht te behouden en daarmee met elkaar de beste zorg te kunnen blijven bieden aan klaagster, aldus verweerder. Mede door de herhaalde TS-en en voorbereidingen daartoe gedurende de gehele opname en de spanning die dit binnen het team met zich meebracht, is er volgens verweerder bij steeds meer teamleden tegenoverdracht ontstaan en werd er splitsing ervaren.

Eind december 2023 is gekeken naar een mogelijke overplaatsing van klaagster naar de HIC 14C of een overplaatsing naar de KIB, waarvoor ook een intake heeft plaatsgevonden. In overleg is besloten vooralsnog niet over te gaan tot opname bij de KIB. Uiteindelijk resulteerde dit volgens verweerder in een onhoudbare situatie, waar zowel het team als de juiste zorg voor klaagster onder druk kwamen te staan. Om die reden werd er opnieuw voor gekozen een overplaatsing naar HIC 14C in gang te zetten, hiertegen heeft klaagster met succes een klacht ingediend. Door deze procedure en het splitgedrag wat vanuit het team wordt ervaren, is de ontwrichting nog verder toegenomen, aldus verweerder. Om die reden is nu een overplaatsing naar de open trainingsunit van de KIB aangevraagd.

Verweerder stelt zich op het standpunt dat een zo spoedig mogelijke overplaatsing naar de KIB inhoudelijk het best passend is bij de problematiek van klaagster. Er is volgens verweerder sprake van een ontwrichte behandelrelatie en een verscheurd team. Verweerder stelt dat is voldaan aan de wettelijke criteria van doelmatigheid (best passende behandeling), subsidiariteit (geen minder ingrijpende alternatieven voor handen, de trainingsunit is overigens een open afdeling), proportionaliteit (de effecten op zowel behandeling voor klaagster als de effecten op het team maken overplaatsing proportioneel) en veilig. Bovenstaande is klager mondeling medegedeeld en ook aan de formaliteit van artikel 8.16 is voldaan, aldus verweerder.

Verweerder voegt daaraan toe dat -wegens het verzet van klaagster tot overplaatsing naar de KIB- een compromis is gesloten, waarbij klaagster op 17 januari 2024 met ontslag is gegaan met intensieve ondersteuning vanuit crisisdienst/IHT in combinatie met opschaling van de ambulante ondersteuning.

5. Bevoegdheid van de klachtencommissie

De klachtencommissie heeft vastgesteld dat voor het verlenen van verplichte zorg aan klaagster een zorgmachtiging verleend is per 5 december 2023, geldend tot en met 5 juni 2024.

In deze zorgmachtiging is onder meer bepaald dat bij wijze van verplichte zorg klaagster kan worden opgenomen in een accommodatie.

Klaagster klaagt over de beslissing op grond van de artikelen 8:16 Wvggz over de toewijzing van de zorgverlening aan een andere zorgverantwoordelijke, zorgaanbieder of Geneesheer-Directeur. Op grond van artikel 10:3 onder l Wvggz kan klaagster over deze beslissing een klacht indienen bij de klachtencommissie.

De klachtencommissie acht zich bevoegd om deze klacht van klaagster te beoordelen.

6. De beoordeling van de klacht

De klachtencommissie overweegt dat het zelfbeschikkingsrecht het uitgangspunt is binnen het gezondheidsrecht. Iedere patiënt mag in beginsel zelf bepalen of hij/zij een (be)handeling wel of niet wil ondergaan. Uitzonderingen op dit zelfbeschikkingsrecht zijn mogelijk, maar moeten bij wet geregeld zijn. Klaagster verbleef in de zorginstelling, op de afdeling Crisis Care Michelangelolaan (HIC MA), op basis van een zorgmachtiging. Op het voornemen om verplichte zorg toe te passen is de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (hierna: Wvggz) van toepassing. Omdat verplichte zorg een ingrijpende inbreuk is op het zelfbeschikkingsrecht en de lichamelijke integriteit van een patiënt, dienen zowel procedurele als inhoudelijke waarborgen in acht te worden genomen alvorens te kunnen overgaan tot het verlenen van verplichte zorg, in casu de beslissing tot de overplaatsing van klaagster naar de KIB.

I. De procedurele vereisten

Art. 8.16 WvGGZ bepaalt als volgt:

1. *De geneesheer-directeur kan op aanvraag of ambtshalve de verantwoordelijkheid voor het verlenen van zorg op grond van een crisismaatregel, machtiging tot voortzetting van de crisismaatregel of zorgmachtiging aan een andere zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke toewijzen. Betrokkene, de vertegenwoordiger, de advocaat of de zorgverantwoordelijke kunnen bij de geneesheer-directeur daartoe een schriftelijke en gemotiveerde aanvraag indienen.*
2. *De geneesheer-directeur deelt zijn beslissing op grond van het eerste lid schriftelijk en gemotiveerd aan betrokkene mee en zendt een afschrift van de beslissing aan de vertegenwoordiger, de advocaat en de officier van justitie.*
5. *De geneesheer-directeur stelt betrokkene, de vertegenwoordiger en de advocaat schriftelijk in kennis van de klachtwaardigheid van de beslissingen en de mogelijkheid van advies en bijstand door de patiëntenvertrouwenspersoon en de familievertrouwenspersoon.*

Door klaagster is aangevoerd dat de beslissing van 11 januari 2024 inhoudende de overplaatsing van de HIC MA naar KIB niet voldoet aan de procedurele eisen die de wet daaraan stelt. Dit vanwege het feit haar klacht tegen een eerder (mondeling) genomen besluit tot overplaatsing van klaagster van de HIC MA naar de HIC 14 a door de klachtencommissie gegrond is verklaard. Door op 11 januari 2024 opnieuw een beslissing tot overplaatsing te nemen, zou verweerder in strijd handelen met het doel van de wetgever. Verweer had in de ogen van klaagster in beroep moeten gaan van de beslissing van de klachtencommissie d.d. 17 januari 2024.

De klachtencommissie stelt vast dat de beslissing tot overplaatsing d.d. 11 januari 2024 een andere beslissing is dan de mondelinge beslissing tot overplaatsing van 4 januari 2024, zowel qua vorm als inhoud. De mondelinge beslissing tot overplaatsing van 4 januari 2024 betrof namelijk een beoogde overplaatsing naar een soortgelijke zorgafdeling binnen GGZE als de afdeling waar klaagster reeds verbleef. De onderhavige beslissing tot overplaatsing ziet toe op een overplaatsing naar een andere zorgafdeling met een eigen behandelexpertise. Het stond verweerder derhalve vrij om op 11 januari 2024 een nieuwe beslissing te nemen, die voorts aan de vereisten die art. 8.16 daaraan stelt, voldoet. De klachtencommissie acht de klacht van klaagster op formele gronden ongegrond.

II. de materiële vereisten

Namens klaagster is voorts betoogd dat de beslissing d.d. 11 januari jl. niet aan de materiële vereisten voldoet die de WvGGZ daaraan stelt. Door een verandering van de medicatie was een verbetering van het ziektebeeld te verwachten binnen 2 à 3 weken. De overplaatsing zou dit herstel in de weg staan. De klachtencommissie stelt voorop dat het verblijf van een patiënt op een HIC-afdeling in principe van korte duur is. Het gemiddelde verblijf op een dergelijke afdeling is een aantal weken en niet een aantal maanden. Uit de stukken valt op te maken dat klaagster al sinds oktober 2023 op de HIC verbleef. Daarnaast is vast komen te staan dat het afwisselend goed en slecht ging met klaagster op de afdeling waar zij verbleef en dat de draagkracht binnen het zorgteam afnam. Dat de zorgverantwoordelijke heeft gezocht naar een andere afdeling binnen de zorginstelling, alwaar klaagster verder behandeld kon worden, acht de klachtencommissie begrijpelijk. De KIB is een behandelafdeling waar men gespecialiseerd is in vastgelopen zorg en waar de kennis en kunde aanwezig is om die impasse te doorbreken. De beoogde intensieve vervolgbehandeling binnen KIB acht de klachtencommissie om die reden geïndiceerd. Klaagster heeft weliswaar ter zitting aangegeven dat zij liever niet binnen de KIB verblijft, dat neemt niet weg dat de zorg die aldaar geboden kan worden, wel degelijk passend is. Juist is dat de individuele wensen van een patiënt zo veel mogelijk gevolgd dienen te worden, doch in casu is er ook sprake van een zorgmachtiging waarbij verplichte zorg kan worden verleend indien klaagster zich tegen die zorg verzet. De klachtencommissie is van

oordeel dat de beslissing van 11 januari 2024 inhoudende de overplaatsing van klaagster van de HIC naar KIB voldoet aan de materiële vereisten die de wet daaraan stelt. De stelling dat verweerder niet als een goed zorgverlener zou hebben gehandeld, volgt zij niet. De klacht van klager wordt op materiële gronden ongegrond verklaard.

Doordat de klachtencommissie de klacht van klaagster zowel op formele als materiële gronden ongegrond verklaard, wijst zij tevens het verzoek tot een schadevergoeding af.

7. Beslissing

De klachtencommissie verklaart de klacht over:

- de beslissing van 12 januari 2024 om klaagster (intern) over te plaatsen naar de KIB (art. 8:16 Wvvgz), **ONGEGROND**.

Deze beslissing werd genomen te Eindhoven op 9 februari 2024 door de klachtencommissie, bestaande uit mevrouw XXXX, vice-voorzitter, mevrouw XXXX, psychiater, en mevrouw XXXX, in tegenwoordigheid van mevrouw XXXX, secretaris